

IN NOM. SAC. SANCT. TRINIT.
DISPUTATIO PHILOSOPHICA,
CONCORDIAM

EAMQUE INTER
FRATRES præcipue RARAM
Exhibens,

Quam
Consentiente Ampl. *FACULT. PHIL.*
Et Moderante

Viro Adm. Reverendo & Amplissimo,

DN. M. JOHANN
MUNSTECKI

Philos. Pract. & Hist. Prof. Regio,
ac Pastore Lundoënsium.

PRO GRADUI MAGISTERII,

S. R. M. *Alumnus*

JOHANNES IS: STECKSENIUS,
Westro-Bothniensis.

Ventilandam sifit.

Ad d. 16 Decemb. A. 1705 in Audit. Max.

AB OÆ, Exc. Jo. WAL.

S. J. Dahl. J.

Nobili & Spectatissimo

**DN. ROBBERT
WILHELM HILLIDEY.**

Fodinarum ferrariarum in Fager-
wijk / Bilnäs & Skogby Pa-
trono adcuratissimo, Fautori
propensissimo.

Spectatissimo & Prudentissimo

DN. ERICO STEPHANUS MARI
Fodinæ ferrariæ in Swartå Di-
rectori perindustrio, Fautori &
amico indubitatilis
fimo.

ANNOS ET FATA FELICIA!

I pede Vos, DOMINI, tremulo mea charta salutar,
Hoc finite O Vestræ spe veniæ fieri,
Est sua cui ruditas, sua simplicitas
quoque nota,
Musarum qualis militis esse
solet,
Qvæso tamen mentem vos adspicitote clientis,
Munera qvâ semper sunt reputanda, pii.
Vvite felices, celebres & vivite
longam,
Crescat ut adsiduo Vestræ per-
ampla domus !!!

NOMINUM VESTRORUM

devotus cultor.

Joh. Stecklenius.

Occasione Dissertationis Perraræ

â

Clarissimo philosophia Candidate

DN. JOHANNE STECKSENIO,
editæ

CELEUSMA;

Quæ prodire facis ter felix Bothnia
natos,

Adsiduo quorum fama labore viret.

Concordes Fratres Fratrum Concor-
dia rara,

Ac decorant artes cum Pietate
bonæ.

Ergò *Thos*, Mater, complectere, cara,
Magistros !

Percelebres STECKSEEN ! queis pia
fata precor !!!

Quod ad Inclitam Ingeniorum
probentus W-Bothniam
festinus dedi

JOH: ZIDBECK,
Schol. Catb. Ab. Con-Rector.

Vam dispari sorte primis
parentibus nobisq; comu-
nem ingredi lucem licuerit,
justo cui libet illorum tan-
ta tamq; ineffabilis feli-
citas estimatori cognitu
judicatuque per quam erit facile, presentemque
perverse vitæ conditionem atque erumpnas qvi-
bus coopertum est genus humanum aqua ju-
dicilance perpendenti, ex adverso, haud minus
illud innoteſcit: quippe quos palmam nobis in
innocentia statu non minus præripere quam
animantibus ceteris homines jam superemi-
rent, in confesso est, quorum usibus atque famu-
litio reliquas creaturas eterna adstrinxit Sa-
pientia. Nam præter hominis corpus, sic nullo
quo enervandum vigore, viresque haud ulli obo-
noxias languori, qæ in primævam naturam
humanam erant infusa, sapientiæ hominis so-
lidissimâ nihil nature unquam prestatilius ac-
ceptum ferri potuisse: hancque nulla non par-
icipasset quoq; posteritas prærogativam, si mo-
do non pessima divinorum præceptorum con-
temperix φιλαυγία, sanctissimum corundem de-

A

testa-

reflata fuisset rigorem, atque obsequium abhorruisset debitum, sed fidi legum custodie semet. primi mortalium mancipassent, quos transversos enorme egit flagitium. Verum enim vero, cum insolentia atque incredulitas Proto-
 plastrorum omnem exosa abjuransque pietatem, hoc exitioso modo nihil non mali, jacturam pueri inestimabilem, introduxisset, ut Cœlum quod hauriret durum esset, auraque quædam at-
 traheret venenum innectum fuerit: ut terram
 liliis fragrantissimis constitam eeu lue præsen-
 tissima damnum omnis generis inundaret; en-
 corpus hominis & principiorum ad id concur-
 rentium concordiam validissimum, nec mancum,
 nec caducum antea factum miro infectum est
 modo, morbisque in hoc vite studio expositum
 est innumeris: non denique minima est dictu
 mortalium calamitas, qua hominem molesto
 lassat pondere in acquirendis vita necessariis
 atque quæfitis tuendis, quibus nudus & va-
 cuus non minus quam illarum indigus in mi-
 seram banc lucem is ipse prodit, unde appareat,
 criminis suo prærepta sibi naturæ beneficia, nul-
 lis reliquorum animantium denegata: utpote
 que indumentis corporum necessariis naturæ

munere etiam in utero materno instruuntur,
 & cibo largiter nescuntur ubique fere obvio:
 nec derogata homini arrogantiae causa eminen-
 tiora fortunæ corporis que bona, largo quodam
 fanore pristinus animi vigor compensare resar-
 cireque valet: videlicet, qui non tantum nihil
 cepit incrementi, sed cuius nervos mirum in
 modum vesania praescidit fastus: voluntas quo-
 que tetricorum percita agitataque lenoci-
 niorum impetu, instigante ab una parte dia-
 bolo, & illiciente ab altera libidinum æstu, sic
 voluptatibus pessundata est, ut studium cor-
 poris cultui animæ præferri singulari oblecta-
 retur modo: idcirco cum vero optime quadrare
 constat, quod de homine memorie proditum
 est, dicique, proh dolor! solet, dupli scilicet eum
 laborare morbo, veri puta ayvoæ & appetitus
 diæcia, sic ut quilibet mortalium illud mul-
 tissimum Medea cedro dignissimum ingemi-
 nare necesse babeat

... -- video meliora proboque
 deteriora sequor ...

His malis, avaritia, rapina, cædes fraudes que-
 bus proximum frivolis de causis circumvenire
 improbi admittuntur, suum ortum debent: un-

de, neque scelus, neque nefas, nec denique ullam turpitudinis notam metuentes pernicioſſ homines, quibusvis suis technis atque dolis ſeditiones in populum ferere conſuevere: Mortalium itaque vita infinitis eheu! exposita eſt periculis: insidiatur enim ſemper immanis audacia maximo aſtu tranquillitati placidoq; otio, atq; invidet perdita malitia virtuti operantibus ſua premia. Cumque mibi incumbat ex tenebre Constitutionum Academicarum aliquam materiam publ. dare luci; itaque ad nutum illorum quorum interest, hoc quidquid eſt exercitii de concordia & quidem ea potiſſimum inter fratres rara, diſquifitioni ſubmittendum eſſe Academicæ aq;um juſtumque fore censuſ, qui brevitati quam mibi non minus res angusta domi quam tempus imperat ſumma li- tans, equanimitate B. L. fretna tuā meliorem censuram exoptare ſperare que ausim; cuius rei repulſam ſi me non tuliffe animadvertero, Candido Tuo Amori parāmeniciffimſieriſenties, qui pro singulari animi Tui favore conatibus nostris favendo, tanto Tuo Studio & mihi, & aliis, in majoribus poſthac audendis atque iuſcipiendis, calcar addis. B. V.

Dum exactiori mentis indagine pristina tempora cum his seculis collata, quæ nobis terminare ingrediique contigit, ponderamus, moresque hominum penitus non nihil reputamus, rem forsan auribus quorundam paradoxam, attamen omni subducto dubio, verissimam, animadversuri, scilicet dissensiones tantas ceu certissima propidiem intereuntis mundi portenta, in ultima hac ejusdem senecta, disseminatas esse, quantas reliquorum seculorum homines nescivere, quasque ipsos temporum scriptores, tam sacros, quam profanos, ceu sentinam omnium malorum, ruinamque communem execratos fuisse cernimus; ut illud, quod fando non minus quam legendi accepimus, alto involvamus silentio, quam immensis praœconiis, ex adverso, concordiam commendarunt, utilitatemque ab ea resultantem toti divulgarunt posteritati. Si enim loca propinqua pariter ac dissipata regiones exoticas, principatus remotissimos, imperia vicina, regnaque universa, quæ in sua superficie gerit terra, vel coeli ambitu unquam continentur, contemplemur, quam mersa vitiis suis, seculi mores, eadem pessum dedere? quam rara ibi

concordia, quâ divinius salubriusque tamen mundus non videt? quam parum varias humanæ fragilitatis vicissitudines ex neglectu tam commendandæ virtutis erumpentes, horrent? quas tamen in suis visceribus qvovis toxico pejores experiri coguntur: strepitu atque tumultu omnia itaque mixta sunt; & consenescente concordia atque lacertos movente discordia, divina humanaque promiscua cernas: imò sic ubi vigerit, nec omnibus penitus exulaverit locis concordia, majori censemur digna admiratione, quam Crœsi opulentia inexhaustis referat thesauris: quam Babilonici Semiramidis muri: quam Colossus solis, tantaque alia grandia operum, quorum pluscula fabulis, quam veritati propiora etiam hodie apud nos circumfenguntur.

THESS. I.

Cum plurimi hominum frequenti flagitiorum usu audaces atque effrenes, male sana in aliorum hominum internacionem consilia agitare, armaque induere nefanda gestiant, tranquillum proinde, quantum in illis est, hominum statum, latrociniis atque lanienis fædatum, præcipitem daturi; hinc tot tantisque malis, innumerisque inde enascentibus ærumnis occursuti, qui tranquillitati vitæ vacare satagent

gunt, didicerunt assiduitate malorum mūtuā
 mortalium ambire patrocinia, quæ pactā so-
 cietate ad communis indigentia levamen inju-
 riarumque extirpationem admodum utilia esse
 solent: talis autem reipublicæ status est fir-
 mum quasi propugnaculum, quod privatas res
 atque fortunas non minus quam publicam fe-
 licitatem servat illæfas, ubi floret justitia, vi-
 get concordia, & exerceatur debita officiorum
 & rerum communio inter sancto hoc fædere
 junctos, magnam & bonam laudis suæ par-
 tem in claris igitur viris, utilitatis plenissimum
 hocce concordiaë studium merito reponit, qvam
 nulla in posterum obliteratura erit ætas, cum
 concordiam in dictis non minus ac factis con-
 spicuam, æterna comprehendat memoria: quo
 itaque majoribus extolluntur encomiis concor-
 diaë studentes, quoque gratius horum nomina
 ad seram usqve transmittuntur posteritatem,
 eo magis singulis, maxime sacris collustratis
 literis convenit, sedulam huic virtuti ejusqve
 servandæ, navare operam: utpote quorum ani-
 mi ad recti honestique cultum non minus viva
 CHRISTI imagine, discipulorumqus ejus exem-
 plo, qvam severissimis monitis accenduntur,
 allicituntur, pertrahuntur.

Concordiam itaque fratrum raram, rudi li-
cet Minervâ adumbraturi, non tamen con-
sensum exquisitissimum, nullisque unquam ob-
noxium vicibus, sive nec levi, nec ullo minimo
intercedente dissensu turbandum, nomine con-
cordiae strictè intelligimus: quæ quidem à no-
bis in hoc mundi senio malorumque omnium
colluvie viventibus, votis exoptari vix autem
reapte sperari potest. sicut etenim aëris impres-
siones corporumque humores facilimè mu-
tantur; sic etiam affectiones hominum eorum-
que inclinationes & voluntates sæpe mirabili-
ter & levi momento sunt variæ diversæ, mul-
tiplices, præcipue in iis, qui affectibus potius
rapiuntur, quam ratione reguntur: unde sit,
ut vel exiguus inter amicissimos quoque dis-
sensus, subinde vel minimis de causis, sæpenu-
mero in odium erumpat implacabile, atque
pravæ suspicionis teterrimarumque simultatum
fomes existit. Adhæc, quoniam nullus nostrum
adeo sit felix, ut vitam omni criminis culpaq,
insontem, in tantâ hac imbecillitate agere que-
at. quippe peccati labe miserrime deformati
nostrî protoplasti depravatam suam naturam
suamque malitiam in cunctam derivarunt po-
steritatem, quarum nos singuli quoque parti-
cipes

cipes facti sumus: hinc cum mores emendare
 nævosque tollere sive sanguine, sive amicitiæ
 vinculo conjunctissimorum quoque admittimus,
 hi sui commonefacti erroris admonitionisque
 impatiens, saepius præcipiti accenduntur irâ;
 quæ tamen indignatio apud bonos cumprimis,
 re secum serius nonnihil perpensa, subito ali-
 quando in gratiam, suavissimamque familiaris-
 tam vertitur; nam ut rectè Comicus: *aman-*
sium ire amoris redintegratio est. Fraternis
 quapropter nunquam desistendum est monitis:
 Non enim detestabilius amicitiæ sinceræ vitium
 quam amicum in adulationem sui familiaris com-
 positum esse; hinc præconiis dignissimum effa-
 tum Phocionis: *non potes me uti amico & af-*
fentatore; cui etiam calculum addit Cicero hisce
 suis verbis: *veræ amicitie proprium est mo-*
nere & moneri, alterum liberè & non asperè
faciendum, alterum patienter suscipiendum.

THESS. IV.

Concordia, quæ certis suis alias continet
 debet cancellis, apud imprudentes, saepè ex-
 tra suos etiam se evolvit limites, dum justis
 ejusdem legibus migratis, homines nonnulli
 in amicitiæ oblectamentum, scipios, nimia le-
 virate, amicis deridendos & contemnendos pro-
 pinant, turpi sele subjicientes censuræ, dum

parva vel nulla existimationis habits ratione,
non verbis, nec alio pacto insultus famæ in-
sidiantium reprimunt, sed ansam gravioribus
suggerunt calumniis, quas tamen callido in-
vento scilicet vel cavillationibus se subducendo,
vel cuncta eorum, quæ criminis dantur mode-
ste denegando, vel scommata per sales & face-
tias in autorem retorquendo, vel denique me-
liora suadendo, anticipare conveniret: Quidquid
sit, procliviores tamen ad amicum palam lau-
dandum clam verò erroris commonefacien-
dum, erimus. Præprimis verò circumspetos
nos esse oportet, in amicitia aliorum interiori
ambienda, inquit minus notis in secretiorem
nostram consociationem recipiendis: Quare
non immerito præclarara veterum ingenia ex-
sollimus, quorum instituta incundæ amicitiae
hæc fuere: scilicet salis modium absumentum
esse, cum homine, priusquam se ei quis ami-
cum profiteatur: Hinc quoque Senec: Tu o-
mnia cum amico delibera, sed de ipso prius.

THES. V.

Longius à vero concordiae studio eos divaga-
ri animadvertisimus, quibus levissima vel nulla
sapientia de causa excandescere proclivius
est, quam ut junctum antea amicitiae jus cogi-
ent, dum vel despectus cujusdam, vel calumniæ
dece-

decepti imagine, res serias jocosque pari mea-
tiuntur estimatione, revocante illis in me-
moriā, mente male sibi conscientia, agitata sce-
lera, cuius impatientia amicissimos disco-
ciare gestiunt, inexpiabili, in perversos a-
micos, postea ardentes odio. Alii rursus, inve-
teratam amicitiam, interveniente novo amico,
pertæsi, fraudis & obtricationis priorem ami-
cum insimulant; Sicque amicitia, nullo inter
conjunctos astu colenda, metis nugis falsisque
criminationibus expirat, quæ alias, sarta te-
cta que inter eosdem maneret. Hinc egregie
Sen: *Cum amicis breves rationes, longas au-
gem amicitias tibi habendas memineris. Non
itaque familiaritatem eorum adpetere fas est,*
in quibus audacia, avaritia & libido pro vir-
tute vigent, quosque manus & lingua sanguine
civili & perjurio fœdatæ alunt, nec pudor nec
pudicitia à cupiditate prava revocare valent.
Nam licet animus insolens malarum artium hæc
initio aspernatur, tamen quotidiano usu & ille
cebris facile contaminatur horum intervenien-
te consortio, similisq; ejusmodi amicis efficitur.

Thes: VI.

Axuñ dum adtigisse videtur concordia studiū, communiter *Amicitiae* nomine in-
signiri, ardua evincunt eruditorum opera,

Cui tamen non aliqua æquipollat συμπάθεια,
 dum vel nos ipsi de casibus aliorum etiam i-
 gnitorum inquis, quos fortuna dedit animi
 pendemus, teste Isocrate; ταῦτις μικροῖς ἀλυχί-
 οις ἔκαστος ἡμῶν πόλις ἐίχε παθήματα.
 Hâc quoque sympathia, ut opinantur multi
 Philosophorum, myrtum oleæ, ulmumque viti,
 natura amicas esse voluit. Nec Amicitiae no-
 men meretur, vagus ille naturæ impulsus in-
 ter belluas illustris, quo suavi admodum adfe-
 ctu sese invicem amplectuntur: Tam insignem
 illis caritatem indidisse & ingenerasse naturam
 admirabundi cerminus: fert altera alteri, si
 queat, suppetias, gestibus tuendi conatum haud
 obscuris indicans. Vix apud omnes fidem in-
 veniet, quod experientia de tanto mutuo amo-
 re Delphinum testatum facit: utpote qui cir-
 cum alios, de grege suo captivos, anxie discur-
 sunt, quos vel nimiâ velocitate, vel aliter im-
 prudentius in arena hærere advertunt regres-
 suque prohiberi. Nam magno boatu anxiety-
 atque vices horum deplorant, tantumque ali-
 quando aquæ effundunt, ut increcentibus un-
 dis, quarum detinentur inopia, libere regredî
 queant. Quæ denique major promptitudo ju-
 vandi ad superandos amnes, quam quæ in cer-

vis se exhibet? qvorum uni robustiori agmen
ductanti suo capite sequens innititur, & sic de-
inceps ordine reliqui: ita natantibus amnes
sunt faciliores transitu. Qui variis amoris ge-
stus, minime signa veræ amicitiae dici possunt.

THES. VII.

Vera itaque amicitia, homines solido ju-
dicio & ratione, incoactaque voluntate
contrahit. Quæ ut spectata & fida sit, aliosque
ad se captandam invitet, non quovis delitescat
modo; sic enim animus alterius fœderi a-
llias arctissimo pronus, non minimum, in pe-
tendo jure familiaritatis, deprehendit obstaculi,
sed verbis se exerat, factis crumpat & mutuis
officiis in apricum prodeat. haud aliter, ac fa-
ctæ amicitiae, non sufficit tantum affectu verbis-
que bene multis cupidinem benefaciendi juvan-
diq; familiarem aperire, sed occasione faculta-
teq; dats, ut beneficia in eum re ipsa cumulemus,
jubet necessitas; ne ferventem amici amorem,
ab una parte suavioribus experimentis stabili-
tum, ex altera ulla ingratitudo vel segnis re-
ciproca referendi officia propensio, minuat pa-
ciumque rumpat. Non enim nobis tantum,
sed proximo quoque nati sumus, necque dona
solum nobis, sed & illi accepimus; reputantes
quæ-

quæcunq; habemus & possumus ad amici salutem dirigenda: nostra enim fiunt per communicationem alterius: Quare & Socrates. Illi amici ad sociabuntur, qui beneficentia benefacientibus non inferiores sunt. Nam beneficia ubique excipere non rependere, animi ingratelle qvis non judicet: amico bene velle, non vero benefacere est dilectio & affectio fructu & eff. du. carens. Quippe licet saepe gravior sit affectus quam effectus, tamen hic cum illo conjungendus: sic mens condoleat ut manus superias ferat. Apte igitur Sen: Qui gratus futurus est, statim dum excipit beneficia de reddendis cogitat.

THES. VIII.

Cum omnibus obvium sit, quod & nostris commodis detrimentisque didicimus, quantum inimicitiis cuncta inter turbantibus amictia antistet, hinc inter quos coalescat paucis dispiciemus. Conflatur hæc inter eos, qvibus par ætas, vel paulo superior inferiore contingit, vel qvibus eandem vitam æqvalemque dignitatem sors indulxit, appellaturq; *Socialis*, Cum vero inter juvenes hominesq; in flore ætatis constitutos sit, cum ob jucundam comitatem

tem, singularem adfabilitatem, & conversationis
svavitatem, qvam conjunctam habet, *Iucunda*
nominanda venit: Sin inter eminentioris tor-
tis homines contrahatur, *Politis* dicitur. Si
spe lucri jungatur adquè commodum unice re-
feratur *Utile* audit, Huic omnia ferè vilia, ut
probitas, pudor, fides, &c. Qvippe illi studen-
tibus, plus utile quam honestas est cordi, qui
aliud clausum pectore aliud lingua gerunt,
plus vultus spei dat, quam animus rei, quippe
ex lucro pendet: stabilis, dum lucrum & spes
opum ostenditur, illa veeò cessante, corruit.
Sicquè virtutem res vincit, animuspve ab ho-
nesto ad vitia deficit. Cumquè virtuti unica
eaquè ardua sit via quam difficultates diversi-
modè obsident: hinc quotquot eam premunt
stqvè probos, honestam societatem quærendo,
æmulantur, boni viri audiunt, amicitiamqvè
colunt perfectam. Adposite ergo ad hanc nos
hortatur Apost. Rom: 12.10. η ἀγάπη ἀνυ-
ψεῖ, & Socrates. Amici querendi sune
continentes in voluptatibus que corpore percipiuntur,
quique juramenta servant. Non
itaque facta amicitia magis ad ultum nostrum
quam commoda ejus quem eximie diligimus,
referenda.

THESES. IX.

Cum itaque omnium virtutum receptaculum sit amicitia, quas fovet, & quibus sublatis illa perit, suffragante Cie: dicente: *Sine virtute amicitia nullo pacto esse posset.* Inde & perfecta amicitia non adeo crebro se oculis nostris offert. Certe plus ne decoris & honesti angelitii in amicitia hodierni temporis cernas non constat?

Rari etenim boni . . .

Juxta illud Plutarchi: Σπάνιον καὶ δυσέγεγον φίλος βέβαιος. Cumque amicitia perfecta, firmæ basi, virtutis pœta, innixa sit, constans utique & diuturna manet, quæ nullis fortunæ lusibus obnoxia est, sed suavi crebrâquè conversatione, quam Seneca *coagulum esse amicitiae* contendit, fulcitur. Hæc enim, non minus ad morum similitudinem, amicitiae admundum utilem, quam perfectiorem virtutis mutuae cognitionem nos deducit, atque officiis mutuis officia in nos collata compensat. Nam idem velle atque idem nolle, ea demum est firma amicitia, teste Sall: Talis amicitia non unquam majorem quam in adversis meretur commendationem, dum patrocinari amico depressoque opè suâ levare adnititur.

εστι γαρ η δυσπεξια φίλων ελεγχος αψευδεσαζει.
 Et si eximie diligentia non convenit, aliquem
 ex proæteriis suis irritate incitamentis, quam
 nefas ducemus amicum alienæ opis solatiique
 indigentem offendisse, nec quovis subvenisse
 modo. Tanto enim perfectiores atque divinio-
 res sumus, quanto gravius alienos persentisci-
 mus dolores. Sit commune malum atque com-
 mune bonum: juxta illud Apostoli χαιρετη
 μετα χαιροντων, καη κλαιειν μετε. κλαιοντων
 Rom. 12. v. 15. Est enim divinum vere, mala,
 quorum obnoxium amicum depræhendimus
 cum commiseratione cognoscere, & eidem ex
 animo de secundis gratulari: Diabolicum ob
 proximi mala lætari, & dolere ob bona.

THES. X.

Defectus concordiae *Inimicitia* dici cosuevit,
 cumque plus infensis obstinatiisque animis,
 quam vafris consiliis agitant mortales, atque
 reapse quounque modo proximum perditum
 eunt, improba molimina scelestaque facinora
 non effectui dantes, *Similes* appellatur. Sin
 vero malignitas manifesto erumpat modo, sic,
 ut insidiæ, vel clanculum tendantur, vel et-
 iam suum effectum sortiantur, *Hosilitatis* no-
 men meretur. Nam licet rem rumoribus exas-

gitatam de insidiis sibi factis maturatisque ne
 saluti suæ officiat impendens malum, quorum
 interest antecapiant, tamen insidiis adpetitus,
 non nisi hostes sibi vere judicat, quos eo ve-
 cordiæ processisse depræhendit, ut dolo atque
 astutiis suis cum circumveniant periculisque
 objectent. Cumque haud paucis læpe omnia
 alia cariora, quam decus atque virtus; hinc
 amicitiam, fidem, pactaque admodum vilia
 habere, multis inveterati moris esse solet, sic
 ut flagitii plenas multorum conversationes,
 percussaque foedera animadvertis; atque an-
 magis suis commodis, quam amici incommo-
 dis prætextu initæ amicitiæ studeant, parum
 pateat. Hi videri, quam esse boni amici virique,
 malunt. Non denique promptius hac tempe-
 state parant, quam prosequuntur maleficia
 maligni; & æs grande alienum conflare, atq;
 quovis, homines, mode, traducere, non tan-
 tum seculi nostri viris, magna videtur pru-
 dentia, sed & majori dicitur laudi, quam si
 animo hæcce agitarent, atque avida mente
 bonis aliorum inhiarent: hinc querelæ de
 injuriis: odia atque intestina bella de possessi-
 onibus, præter externa, quæ nos super plus
 vexarunt; Quis enim, ut paucis me expedi-
 am, nostrum ignorabit, quo in extremo pa-
 tria

tria sita est, quæ suis cultoribus, aris, focis,
arque veris suis parentibus, videt quinquennio
& quod superest, undiquaque vicinos insidias
struere, bellumque in suam desolationem con-
flatum esse: quippe cui luctandum erit cum
finitimis, latissimeque per orbem terrarum
arma circumferre cogitur ad repellendum ju-
gum sibi intentatum: Hinc Pater Patriæ, ju-
ventute & labore viorum, in equis armisque
divisis, ad subita bella pro nobis, patria, suo
regno, à teneris, ut ajunt, unguiculis excu-
bare compulsus est.

THESE XI.

Amicitiæ intimæ nec per mortem dissolutæ,
illustria exempla nobis imitanda, non mi-
nus sacræ quam profanæ historiæ suppeditant
subministrantque, quæ si sigillatim parem
enumerare, tempus quam res maturius deseret:
unicum tamen quod potissimum commendan-
tur, de sacro codice adducere nobis sufficiat:
Quantum itaque veræ amicitiæ laude suo ævo
floruerint David & Jonathan, sacrarum lite-
rarum illustrissima monumenta testimonium
sunt: utpote quæ evincunt eos exactissimo
familiaritatís vinculo constrictos fuisse, quo-
rum ille tanti, Jonathanis amorem, quo in i-

plum vehementissime arsit, fecerat, ut eum; ceu suavissimum ferydissimumque, fœminarum amori prælatum voluerit: Hic vero majori æstimatione factam amicitiam, præ paterna gratia, quâ sic excidebat, pensavit. Iste constantissimæ amicitiae exemplo è sacra petitio historiæ, aliud non levioris minorisque fidei specimen, quod à profana, de Oreste mutuati fuimus, subnecemus: Is enim pro Pylade homine sibi amicissimo, vitæ discrimen subire non detrectaverat. Nec aliam Damonem & Pythiam coluisse amicitiam accepimus: Quippe, destinante, uni horum necis diem, Dionysio Tyranno, veniaque abeundi, rerum suarum disponendarum gratia, impetratâ, eo quod alter obsidem se atque vatem, loco amici itineri se accingentis, sisteret; verum enimvero morti damnatus, tempestivo suo adventu, amicum suo loco mortis reum, vitæ periculo exemit; exemploq; firmissimæ amicitiae tam horrendo probatæ modo, quod admirabundus Tyrannus suspexit, seipsum à morte vindicavit, utpote qui hujusmodi consortio vitæ flagrans, amicitiam horum ambivit. Verum supersedere ulteriori labore, pro probanda firma solidaque quorundam hominum amicitia, animus est, tūc ēv περόδω hanc istis exemplis

emplis stabilisse juvabit: Nos vero instituti propositique memores, prolixitati vacare nos lumus, ad alterum membrum perrecturi.

MEMBRUM SECUNDUM.

THESS: I.

Ostenso jam, quam æquum sit justumque, in vita consortio intime amicis uti, quos neque maledictis lacerare, neque bona invidere, neque consilio factisqve perditum ire convenit; verum honore uti par est eos prosequi; diversissimo ab illis instituto, qui amicæ conversationis odio, per dedecora omnia mutari student, quo turba & seditionibus sine cura alantur. Multo acerius tamen fratribus admittendum esse censemus, sanguine & quadam nascendi sorte ad amicitiam devinctis, mutuo amore reliquis hominibus præstare, atque sinceram invicem amicitiam colere. Cui nostræ sententiæ adsensum præbet Plutarchus his verbis: *Id omnibus est manifestum, naturam, ex uno semine & principio duos, tres, aut etiam plures fratres gignere, non discordia aut repugnantia causa, sed ut separatis facilius se mutuo adjuvarent.* Quod si non faciunt, non differunt à pedibus invicem se supplantantibus aut digitis contra naturam,

mu-

mutuo se implicantibus ac distorquentibus.
 Et ut laude tantæ virtutis, priscis temporibus
 non parum inclaruisse nobisque antecelluisse
 germanos fratres accepimus, utpote qui in-
 juriæ in vita communi, circa diversa
 negotia illatas flocciferunt; ita nihil suo ævo
 calamitosius, nihilque majori querela dignius,
 quam fratres se invicem odio prosequi, illis
 fuisse suspicamur, adjiciente huic rei suo tem-
 pore calculum. Plut: dicente: *Non minus ra-*
ram fratrum amicitiam video esse: quam fu-
erunt quondam fratrum odia: & hodie homi-
nes, si incident in fratres probos, haud aliter
eos admirantur atque Malonidas illos quorum
corpora in unum coaliuisse existimatum fuit.
Ut denique eo melius fidem inveniat assertio
nosta hactenus testimoniis suffulta, plurimo-
rum quoque aliorum exemplis eam ulterius
corroborare, neque indignum, neque præsenti
labori incongruum fore rati sumus. Id enim
nos res ordoque admonent.

THES. II.

Dum sacras historicæ scriptio[n]is partes, eas,
 quæ res antiquissimas primamque mundi
 originem tradunt atque complectuntur, repli-
 camus, quid tristius obvenire potest, quam
 primæ ætatis memoria? quam primorum fra-
 trum

trum dissidium? quam Caini fraticidae recordatio? Gen. 4. Quippe is, natu major, inferiorem fratrem Abelem sibi invisum, suis blandimentis in solitudinem deductum & evocatum, alta dissimulatione consilium eum opprimendi, premens, incautum sic, per insidias, omnibus remotis litium arbitris, quod DEO cariorem sibiique praecatum fratrem animadverteret, è medio sustulit; atque sic invidiae emulationisque certamen inter fratres, par fratum in tanta hominum inopia disjunxit dissipavitque. Facinus, cheu! præfracti animi in germanum fratrem horribilissimum simul ac nequissimum! spectaculum toti posteritati admodum detestabile! luctus parentum inagens, moeror tristissimus! furor effrenis dementisque mentis! humanæ invidiæ execrabile exemplum vindictæque impiæ effectum.

THES. III.

Huic exemplo aliud haud absimile adne^mus. Pari cordia fratrem suum Jacobum Esavus mactasset, injuriis ejus exagitatus, quas accepisse se, persuasus est, Quod frater jubente matre, paternam benedictionem sibi decretam, dum ipse per saltus densissimos præruptosque montes, suis venabulis telisque feras

secunda-

sectaretur, ad edulia inde Patri decrepito præparanda, interciperet; nisi res suboluisset Rebeccæ, quæ certior de insidiis filio minori patatis facta, in Mesopotamiam eundem ad avunculum Labanem ablegavit. Quippe Esavum tanto odio fratrem suum Jacobum prosecutum fuisse, deque εὐλογίᾳ illi facta sic exceduisse liquet, ut consilia hunc interficiendi inierit. Nec Jacobum ad patrium solum reducem melius exceperet, agmine Quadringentorum virorum stipatus in procinctu itineris, nisi cogitatum parricidium antecaptum fuisset præmisso munere, atque indignationem domum expiasset. Non solidiorem amicitiam inter Jacobi filios extitisse, dum ejus meminerimus, opportune occurrit memorandum. Namque fratres ætate grandiores illum fovea clausum, loco tenebris æque inculto ac facie terribili, extinguere, fraternumque animum parricidio fædere, adnixi fuere; irritum ramen inceptum horum factum esse constat, dum illi in ultimo vitæ discrimine constituto alium vitæ exitum destinarunt, extractumque vendere, & pretium hominis in sua commoda referenda esse maluerunt, quam inedia maceratum sineque omni sua utilitate mori adigere. Hinc prætervehentibus Ismaelitis fratrem tradunt,

dunt, durissimæque servituti mancipant ob-
stringuntque, quæ aditu illi non potuit esse
facilior quam anima amissu pro libertate facilis.

THE. IV.

Quoniam verò properare tempus monet, uni-
cum vel alterum adhuc exemplum ex sa-
cristis de promtum adponemus. Concordia Joram-
i reliquorumque sex filiorum Josaphat, quam-
vis ad tuendum imperium eâ vinculum fortius
non reperiatur, tamen sæva regnandi libidine,
ruptam suisse deprehendimus. Nam, indice
Sp: DEI 2. Parali 21. v: 1 &c. Josaphat morte
functo, variis genitoris munieribus, auro puta
aliisque benè multis thesauris pretiosissimis, lo-
cupletati sunt filii, ut etiam singuli suis impe-
rarent civitatibus: summum v. imperium atquè
regni administratio, consensu non minus pa-
terno, quam jure hæreditario in primogeni-
tum Joramum translit. Confirmato verò re-
gno, is, invidiæ odiique stimulis agitatus, in
suos uterinos fratres plusquam belluina ferocia
insurgit, eorumquè latera jugulaque, de se ni-
hil mali meritorum, gladio haurit feritque, &
sic jus sacrum pariter ac humanum violare at-
que contaminare consoltius duxit, quam re-
gnandi cupiditate cedere, cui tamen, re rectius

D

per-

perpensa, nil derogatum fuisset, si illi superstites, vitam sub ejus imperio egissent, potuissetque satius ad alios, per orbem terrarum arma circumferre, si sese regnum suum minime capere, vel opes sibi non sufficere putasset, quam fratres suis bonis exutos, ingenti cæde prosternere: Verum meritas tam horrendi sui facinoris dedit pependitque poenas: Nam Araubum & Philistæorum non ferens impetum, omni regia ditique suppellestile multatus est, atque uxoribus liberisque omnibus, excepto Joas has, orbatus, fatali ingruente morbo, ancipiit malo circumventus, mortem diu satis opperi necesse habuit.

THES. V.

Verum aliorum quoque impudentissimorum fratrum facta, qvibus suo ævo, interclusam omnem fraternalm concordiam reddiderunt, atque vehementius in alios invecti, quam aliis hominibus, nedum fratribus in fratres fas est, commemoratione bene multa adhuc saecer codex ad posteros transmisit. Extant enim documenta tantæ impietatis perplurima, quæ ut in ullo major quam in Abimelecho extiterit atque Absalone, vereor: Quorum ille, ingenti clade, simulac ad fastigium regium perveniebat

bat, 70 fratres super uno lapide obtrivit; verum enim vero par pari justâ DEI vindicta relatum: Cervice etenim graviter icta contusaque comminuto molari lapide, semianimis adminiculum armigeti implorat, ut stricto sese peteret gladio: Qui mucrone latus hauriens Domini sui, proprio ipius jussu, eundem mortuum, ante suos fœmellæque pedes procumbentem reliquit, quæ tam certo ictu, utpote libero nisu saxum in eum demisit devolvitque; sic ut nescias anterribilius in funere adparuerit adactum armigeri acinace patentissimum vulnus, an illisum atq; pullu lapidis concussum caput. Absalon vero exceptos filios regis magnifico conviviorum adparatu, nihil pensi, nihil moderati habuit, dum Ammonem, nihil mali metuentem, inter pocula obtruncat: verum cum eo dementiæ pervicaciæque perventum esset, ut arma nefanda adversus Patrem capesseret, tam prælio sibi infelicititer gesto, fugam subornans, quercus ramis involutus capillo, tribus spiculis Joabi percussus perfoissusq; expiravit; dignum equidem viro inopinatum tristeque suum fatum.

THES. VI.

Am vero meditatione horum exemplorum, quæ prolixius sacræ literæ nobis delineant, ad alia apud profanos memoriz mandata, pro-

ximum est ut penetremus: Quo delectus at-
 que savitas in utrisque nobis adpareat. Ahasue-
 rum qui alias Cambyses dicitur, excedente
 è vivis Cyro Patre ejus, licentius atque durius
 sese gessisse accepimus, quod in nimia indul-
 gentia, præpedito implicitoque tot tantisque
 bellis parente, adoleverit, ut filii educationi
 non vacaret illi attendere, atque rationem bo-
 næ ejus institutionis habere. Hic igitur, editis
 in adolescentia horrendis pessimisque facinori-
 bus, & enervata atque exhausta multitudine
 plebis innumeris exactiōibus, fratri suo Ar-
 taxerxi superioris Asiae præsidi, quem Xenos-
 phon Tanyoxaren, Ctesias Tanyoxerxen, He-
 rodotus Smerdin nominat, adeo iniquus ex-
 stitit, ut cum insidiarum, imperio sibique facta-
 rum insimularet, eumque sic mendaciis ca-
 lumniisque oneratum ad se vocaret, qui cum
 cessaret, nec protinus compareret vocatus,
 majus ejus incurrit odium; Tandem tamen
 irā in rabiem versa, ut tertia vice accitus ad-
 ventaret, fauces offocandas præbere coactus est,
 imprudentis sui adventus solvens pœnas. Cum
 que substituisset pro eo Magum, interemti spe-
 ciem supra quod credibile nomenque gerentem,
 quinquennium cædes Matrem aliosque amicos
 latuit, detegto verò postero dein tempore,

fa-

facinore, sororem, lugubri ululatu fratrem deplorantem, gravidam necavit; quamvis postulata in matrimonium, illi obsequentior jucundiorque, quam fratri par esset, existiterit; parricidium sic parricidio adcumulans atque adjiciens, exemplum summæ improbitatis in seræ posteritatis detestationem proponendum.

THES. VII.

Quam dura immanitate Darius Ochus Ar-
taxerxis Mnemonis filius, Persico imperio,
dum summa rerum illi tradita esset, praesidebat,
haud pauci subditorum innocentissimo suo
cruore experti sunt, Annaliumque fides nobis
retulit. Nam patefacta conjuratione, in exitium
atque internacionem Patris, per filium suum
natū maximum Darium excitata, regnum in
honorem obsequii præstiti, industriæque non
minus ex bona indole conceptæ, quam suis ex-
perimentis comprobatae, ultro huic oblatum
est. Admoto verò illi ad tantum honoris cul-
men, haud absurdum visum fuit nomen Ar-
taxerxis, indicium paternæ virtutis participa-
re, quo hujus recordatio atque memoria, ad
honestissimorum morum imitationem virtuti
veluti nato, calcar adjiceret: Verum adulta
ætate, virtuosam vitam aversatus, à patris mo-

ribus sic degeneravit, ut nomen virtutibus destinatum, quibus inclarescens patens illud adeptus fuit, impie atque præpostere in se derivatum fuisse proderet: Nam in virginum Matronarumque delectu, luxus atque otia agitans, luxuria debellatus est: quippe quem pessimus ejus animi impetus, ab honestatis trahite in superbiæ atque sævitiae præcipitia detulit: Hinc vitiis aliis bene multis indulgendo, strage etiam ingenti, inter regni initia, regiam implevit, neque ætatis ulla aut sexus motus misericordia. Hic neque contentus fuit Princes capitali supplicio plectere, actis ejus obstrepentes, sed & pari modo in fratres metu passionis animadversum est. Quinimo adversus omnes obliquus, licet de innocentia constaret, in eos acriter insurrexit, quorum fortunam detrectabat: Nomen itaque sibi peperit immortale, quod omnes Persarum reges crudelitate superaret.

Tmes. VIII.

Sed plura hujusmodi exempla mihi adducta-
ro, aliorum non esse adcurrentum nisi ad
C: Caligulam, Antoniumque Caracallam cen-
so, cum illos exutos humana natura, bellui-
nam assumisse videam. Nam de ejus vitiis
præprimis ut paucis agam, nescio an queat
quid.

quidquam turpius exprimi atque dici, quod
 non maleficia ejus longè excedant; vel an de-
 ceat quædam eorum repetere, atque adterre,
 quæ memoriarum prodita de eo sunt? nisi fortè
 improbi, hujus infamiae metu, tam impia scele-
 ratissimaque facta, declinare discant. Nam, ut
 illud taceam, quod de familiarissimis maxima
 sævitia supplicium exegit & M: Silanum soce-
 rum novacula gulam scindere compulit;
 facta stupri consuetudine cum tribus sorori-
 bus, duas eorum Agrippinam & Livillam, cum
 fato concessisset tertia, in insulas Pontias dedu-
 ceras, exilio multavit, fratremque Tiberium in-
 opinantem necavit, humanum sanguinem nun-
 quam suo ævo majorem faciens quam aquam,
 ita ut an vita, ejus clade fuerit funestior, an
 omnium aliorum vitiorum experimentis tur-
 pior plane nescias. Neque intermittam, quin
 brevitate qua unquam fieri potest hujus tetige-
 ro vitia, qui ambo non inconvenienter con-
 junguntur, cum utriusque cædibus nullus sit
 finis. Despectum itaque fratrem Gétam men-
 daciisque suis traductum, quasi in caput e-
 jus conspirans regnum agitaret, cum aliter
 eum vita privare nequiret, propter jusjuran-
 dum quo se exercitus obstrinxerat, de fide non
 cuiquam Severi liberorum rumpenda, astute
 accer-

accersitum, quasi lites in præsentia Matri componendæ essent, in hujus sinu eum confudit, ita ut non modo sanguine suo turpiter madentem, attonita stupensque Mater vidit, sed etiam anhelantem suum implorare auxilium audivit; Præterquam quod in ipsa cæde grave etiam vulnus matri inflatum est. Neque solum non abhorruit ab istoc parricidio, sed & ad placitum ejus, amicorum, omniumque qui à partibus fratris steterant, exitio quos 20000 hominum fuisse Dion contendit, patentatum est.

THES. IX.

Fuere hæc non solum cædes fratrum & eversiones deplorandæ regnorum. Hic enim libido regnandi imperatorum, strage subditorum compensata est. Imperator Philippus optimis quibusvis laudibus extollendus (fuisse namque eum magnanimum, sapientem, atque moderatum Principem legimus) cum utcumque morbo correptus plurimis tamen revera curis negotiisque, quibus res per Italiam, Germaniamque compositurus distractus fuerat, languidus desessusque Bambergam secessisset, quo vacuus curarum sese ex parte refocillaret atque curandi corporis gratia phlebotomia uti posset,

secta

sextâ itaqve die quodam venâ , hilariores insti-
tutum sermones , Henricum Truehesium con-
vocat , cum & frater ejus Otto Widelbachius
cognomine Minor , cui Philippi munificentia
Bavaria in potestatem cessisset , regnum adfe-
ctans , suum scelus insidiis mandat , qui conclau-
ve ejus dissimulato dolo ingressus , occasione
parricidio commode oblata , inchoatum nefas
audacter perfecit , transfigendo pugione quem
sub indumentis oculuerat , jugulum , ut extem-
plo animam efflaret . Sic odio maleficioqve fra-
trem vincit veneficus percussor , quem caritate
fraterna , juxtaque beneficiis vinci non posse vi-
dit : moriturqve alieno scelere , qui suo nec po-
tuit vivere , nec mori .

§. X.

VERUM hos jam duos præterea casus , qvos
conjunctione subdere nobis arridet , in pari
fraternitatis contemtu odioqve convenire vide-
mus , quamvis dissimiles fortunæ lusus atqve
eventus eosdem reddiderint . Regem enim Cra-
cus ætate gravem , atqve duos relinquentem
filios , cum anima defecisset , communi gentium
consuetudine , suæqve ætatis prærogativa , Cra-
cus natu major ad regni fastigium electus est ,
cum eum præ altero regni leges , Publicæqve

constitutiones insuper commendarent; verum regnandi amore detentus atque allectus frater junior Lechus, cum spatioas ambo fratres ingressi Sylvas die quodam per opaca nemora feras agitarent, fratrem suum perniciosissimo iactu fraudulenter feriit, ut amplius vivere desiderat, corpus ejus plurimis transfixum vulneribus, indeque manante sanguine fædissimum, inter virgulta in latibulum proximum projecit, atque à feris discerptum dilaniatumque esse perhibuit, addito sceleri, quo fides major habetur, dolo, quasi identidem de tam truculento fratris obitu lacrimæ illi erumperent. Suffragiis itaque populi Rex inaugurus est, qui paulo post, emersa veritate, omnibus hinc invisus exutusque regno, mærore immodico contabuit. Inter fratres Godobertum Ticini egnantem & Bertanum Mediolani imperatorem filios Alberti Noni Longobardorum Regis, tanta similitas mutua intercessit, ut Godobertus Grimoaldum Ducem Beneventanum, fratrem oppressum, quo regnum ejus ipsi, offerretur, advocaret, qui copiis instructus Ticinum versus iter ingreditur, ibique Godobertum, ejusque filium vita spoliat, seditione ipse succedens imperatori. hujusmodi casibus, ambo fratres imperiis inhiantes, functi sunt, quo-

rum

rum qui mortem fratri acceleravit, non magis illi quam sibi intulisse videtur: qui vero exercitum in fratribus perniciem conduxit, armatos in suum caput, fratre salvo, licitatus est.

THES. II.

Quoniam vero finem exemplorum, quæ innumera adhuc adferri possent, facere jubemur, nobis hæc vice sufficiat adjecisse, quod observare licet in infeliori cujusdam facti successu. Sublato morte Muschoviæ imperatore Woldimiro, filius ejus Borilus, princeps pietati pariter ac aliis virtutibus incumbens, Rex constitui meruit. Imperium fratribus itaque agitans Svacopolchus fratrem insidiatum fraude circumventum, atque regno extorrem excipere cupiebat. Insidiis, itaque dispensenendis facilimum videbatur, Borisum somno sopitum invadere. Igitur eum somno graviori oppressum, cubiculum nocte intrando, adortus est, atque lanceam sive hastam quam attulerat, in os ejus direxit, eripiendo pium principem immatura morte rebus humanis, usibusque regni, telo deinde quod in manu habuit, in ejus armigerum eodem pernoctantem triclinio, contorto, ipsum pariliter interfecit. Cumque hæc feliciter atque ex animi sententia sib-

dere cognosceret, in alterum fratrem sibum
 impetum facit, obtortaque gula, pari modo ma-
 etat. Votis compos jam fuisse videtur, si eadem
 impietate Jorislaum tollere valueret. Verum
 is, saluti consulens suæ, milites, quantum potest,
 conducere studet: id adminiculum atque suffu-
 gium erat; fraticidia vindicaturus; neque se-
 gnior alter ad comparandum militem. Itaque
 collecta ab utraque parte modicâ manu, belli
 discriminem adeunt, sed causa cadens amissisque
 castris, ingenti superatur prælio Svadopolchus,
 ubi maxima pars militum terga dare coacti
 sunt & instantे urgenteq; acriter hoste, amni-
 bus inviis absorbi, qui tranando amnem, cum
 illis nulla alia spes effugii affulgeret, sibi salu-
 tem quærerent. Vix tameu elapsus Svadopol-
 chus suam salutem Regi Craco committit; sed
 sequenti anno prælium lecta manu renovaturus
 (quippe destituente primam spem fortuna, fu-
 tura præsentibus potiora videbantur) pari for-
 tuna certatum est: videlicet qui non nisi viclus
 inde discessit, in Poloniam rursus per turpem
 fugam tendens. Verum morbo oppressus igno-
 miniose occubuit, faciente absque omni pom-
 pa & non nisi turpiter superstite fuso fugato-
 que exercitu, illi justa mortuo. Non igitur ali-
 ter mori potuit qui non aliter vixit. Plura tædet

exemplia adduxisse. Tertiam Monarchiam per-
volventi, innumeræ hujusmodi obvenient cæ-
des, de quibus temporibus egregie Plutarchus:
Familie Regum, scilicet post Alexandrum Ma-
gnum, penè omnes, frequentes habent liberorum,
frequentes etiam masrum neces & uxorum:
nam fratrum parricidia, ut postularum geo-
metrae sumunt, concedebantur, habebanturque
commune postularum & regium ad securitatem.

THES. XII.

Quo verò manifestius evadat atque plus ad-
pareat, nos ad concordiam fratrum mu-
tuam, apertissimis sacris exemplis, juxta
ac divinis oraculis obstrictos esse, paucissi-
mis hoc ostensuri sumus; I. Joh. 3. v. 10.
Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην ἀκ ἔστιν ἐκ τῆς Θεᾶς,
καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ἀντί. v. 14.
Ημεῖς οἰδαμεν ὅτι μετέβεβήκαμεν ἐκ τῆς θε-
νάτης εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τὰς ἀδελφάς.
ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μέντος ἐν τῷ θενάτῳ.
v. 15. τῶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν ἀντί, ἀνθρώ-
ποί τοι εἶ. & seqq: 16. 17. Similia habet:
C. 2. v. 10. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ἀντί, ἐν τῷ
Φωτὶ μέντος. v. II. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν ἀντί,
ἐν τῇ σκοτίᾳ μέντος. & C. 4. v. 20. Εἴπερ τις εἴ-

πηρού ὅτε ἀγαπῶν τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀντεῖ
μισῆ, ψεύσης εἰσίν. &c. Ι Thess: 4. v. 6. πὸ μὴ
ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἢ τῷ περίγυματι τὸν
ἀδελφὸν ἀντεῖ. διὸν ἐκδικθεὶς ὁ κύρος πάν-
των τέτων & v. 9. τοῦτο δὲ τῆς Φιλαδέλφιας
ἢ χρεῖαν ἔχειν γράφειν ὑμῖν. αὐτοὶ γάρ οὐμεῖς
Θεοδέιδακτοί εἶτε, εἰς τὸ ἀγαπῶν ἀλλήλων. Non
quidem ignoramus, omnes et si non germanos
fratres, ad amore sese mutuo amplectendum,
hic admoneri, tantum tamen abest, ut hi ex-
cludantur: ut potius prae aliis faciem ferre, sibi
incumbere, ex S. literis discant, quos natura
arctissimo familiaritatis vinculo connexuit, atq;
ceteris hominibus constantissimi amoris ex-
emplar esse voluit. Quod & haud obscure in-
nuit D. Joh. in dictæ Epist. c. 3. v. 12.

MEMBRUM TERTIUM.

THES. I,

Patefacta jam per exempla nonnulla, haud
minus sacra, quam profana, μισεδελφία,
ostensisque vicissitudinibus fratum discor-
dia excitis, quas maximis suis cum cladibus
conjunctas fuisse, saepius respl: experiri necesse
habuere, unanimitati fratum jam viam pan-
dere,

dere, concordiaque inter eos conservandæ maxima removere obstacula, proximum est, Cum omnia fratrum tollere odia unico vel altero monito viribus nostris nequaquam conveniat. Defunctis itaque parentibus, æquali mœtore, omnes orbati, de horum discessu, tamquam de communi malo atque dispendio, afficiantur, quo pravis suspicionibus æque obex ponatur, atque servorum aliorumque calumniis obviam situr, qui ut in intima hujus illiusque fratris amicitiam perveniant, non minimum operæ consumunt, atque aliter voti compores non facti, sese in adulationem ejus, cuius favorem auupari student, componunt, fictis hujus laudibus atque alterius vituperiis aures credulas, nugis meritis deditas, complentes. Cumq; Quintil: teste declam; 231. fraternitas nihil aliud sit quam divisus spiritus, Hinc fratres demortuis parentibus atque cognatis, tam afficiantur dolore unanimi, ut frater à fratre in communi luctu non discernatur.

THESS. II.

Indulgentibus uni plus quam alteri parentibus, infesto invisoque quibusvis maleficiis, eo vesaniæ progrediendum non est amato, ut majori fratris odio favori parentum velificari studeat

deat, atque avertendo eum à suo fratre, odio
inxplebilis incitamentum originemque se fa-
ciat offeratque, quin potius suo fratri adver-
sus parentes (etiam partem iræ in se transfe-
rendo) si quo modo queat placare, adlaboret,
labotibusque exantlatis assiduis, inexpibili
veluti accensos odio, pristino restituat amor.
Incumbente denique eo, deprecandis excusan-
disque delictis, etiam quam sera pœnitentia
animum ejus subiit, ostendat. Pavore vero &
formidine exanimato fratri suppetias ferat, a-
nimum scilicet justissimo dolore accensum de-
mulcendo: pravis rebus arque pessimis volu-
ptatibus intentum in virtutis tramitem dedu-
cendo, & quibusvis injuriis agitatum, suo pa-
trocino, arctis ejus rebus sublevando.

THES. III.

Cum vero eo pervenit fuerit, ut distribu-
tori patrimonium sint fratres, nullam an-
sam præbeant justis querimoniis, expilatae hæ-
reditatis. Sic enim litibus dissipantur illi, quo-
rum amicitia indies majora capere incrementa
debet. Faceat itaque avaritia: quæstus turpis,
gravis thesaurus; nec animos eorum invadens,
sic imperium obtineat, ut invitatis fratribus
exteris, ad communes diripiendos thesauros il-
los

los impellat, atque sic extorqeant fratres confortibus possessionum, plura qvæ queant, quamquæ debeant, memores honoratissimum atque maximum de bonis paternis, amicitiam esse, atque præsidium optimi patrimonii: utpote qvæ non auro, nec thesauris, neque armis, tam patratur, quam fide & officio paritur. Hanc ut nemo violet, portione satius bonorum cedat, quam lacerata astu atque furtis hæreditate, in eos insurgat, nedum palam arma adverluseos moliatur, *Malè quippe parta male dilabuntur.* Liv: Neque alius alii amicior quam frater fratri erit. Alios fidos haud facile invenimus, si nostris hostes fuerimus.

THES. IV.

Denique fortunam alicujus, limis oculis semper adspiciunt maligni, juxta illud: *præstanti florenti quæ fortuna invideatur,* hinc palam aliquo sibi præripi modo, aliquando fratres etiam indigne ferunt, itaque hujusmodi fratribus serio animo volvendum est, dum vel literarum splendore, frater unus præ aliis in clarescit, vel suis fortunis, qvibus floret, in claritudinem pervenit, vel animi corporisqve bonis supereminet: quod his non modo superat frater, sed & multi ac prope innumeri

alii quibus, te præstantioribus, si non invides,
quanto minus fratri: Mores enim cuique sui
plerumque singulis fortunam. Corn: cui adsti-
pulatur Sallust: Quisque faber suæ fortunæ.
Alius enim felicia quæ quam fratri si voveris,
quam iniquus rerum æstimator audires? quam
copiose suavitatis oblivio te caperet? cui ta-
men domicilii, in quo antequam natus eras,
habitasti, meminisse fas esset atq; infantiae tem-
poris, quod in incunabulis transfigisti recordari.

THES. V.

Qui ex fratribus opulentia, ætate ac sapientia
aliis prior est, non inde insolescens, in fra-
tres superbe sibi arroget imperium: nec pro-
spera animos efferre sinat: sed dignitatem mo-
desta comitate & honeste sociandis sermonis
bus demissa, temperet, invidiamque claritatis co-
mitem sua affabilitate extenuet & discutiat. Fa-
miliaritas etenim inter virtutem vitiumque po-
sita, si salubri modo se habeat, præconia: si
quo non debuit, profuderit, reprehensionem
meretur. Nam temperandum ingenium, & se-
veritas miscenda comitati. Omnia oculis
auribusque hæc eo gratior est, quo inter fra-
tres supremæ infimæque fortis, nascendi quo-
dam casu contracta, incorrupta durare adpa-
reat, cum eo ipso ad honores evecti, suos fra-
tres

tres inferiores, ad amicitiam fraternitatis intime
colendam obstringant, atque aliora spirare
& ad virtutem unice eniti, quodam luo vivo in-
fallibilique honestatis documento conciunt,
quo in honorum ejusmodi consortium, quos
sibi conciliasset sua virtus atque industria, ad-
mittantur. Honestæ societatis participes se in-
vicem igitur facturi sunt fratres, neque eosdem à
suis, consiliis, etiam si iudicio rerumque usu
longe posteriores sint, excludant, vel immo-
taritatem ingenii despiciendo, vel ad consilia
temere, sua subnixi ingenii acrimonia, capes-
senda testinando. Sepè enim velox consilium se-
quitur pænitentia: Seneca.

THES. VI.

Ambigendi causam, scurriles joci resque mi-
nimi momenti impuberibus & que ac adul-
tioribus non præbeant: nec dissidio orto, di-
rimendis litibus, ex composito uni alterive fra-
tri inimicos, litiumque avidos diligere justum
& quumque est arbitros. Illis enim særissime o-
riginem debent majores dissensiones: Nam pes-
simi consultores ira atque cupidio sunt: atque
nemo non benignus est sui iudex. Senec: hi
verò amplioribus rixis de industria faciem sub-
dunt, alterius damnum suum facientes lucrum
atque gaudium. Quemadmodum propellenti-

bus & agitantibus ventis diffunduntur incen-
dia; sic & hinc jurgia. Ne denique indignatio
annis juvenilibus concepta familiaritati obicit,
fraternoq; amor i prævaleat, à teneris adsuescant
animo facili culpam condonare, injuriasque per-
ferre, quo optimis vivendi moribus initiatis
contentiones sopitæ jaceant. Injuriarum enim
remedium est oblivio.

THES. VII.

Si quibus illata sibi injuria litigare svadeat
fratribus, de læsa justitia ambigere consul-
tius erit, quam odio alterius opprimendi mu-
tuo accendi. Igitur huic malo quo medicetur,
arbitros, res ab utraque parte, optime com-
posituros arcessant: quibus, incidendæ litis cu-
ram agere, sic incumbit, ut justitia vigente,
reus causa cadat, & nulli sic facta injuria, ut
ardentissimo amore deinceps animi devincian-
tur ab alienati, quorum acerbissimum odium,
nisi tempestive deponitur atque sedatur, nævos
purgatu difficilimos imprimit: *Injuriae enim*
altius quam merita descendunt: teste Sen: Py-
thagoræorum igitur viæ, optime nobis præ-
euntium, infistre convenit, qui si dicto aue-
facto minus honestis, quempiam exasperassent,
ejus rei maximam dederunt operam, ut ante
occasum solis, in reconciliatæ gratiæ pignus
dex.

dextram invicem offerre possent: congruit hoc
institutum cum monito Apostoli Eph: 4. 26.
Οὐλιγοὶ μὴ ἐπιδυέτω ὁ πίστω παροργισμῷ ὑμῶν.
Durante enim indignatione, etiam parvis prin-
cipiis orta, animi acuuntur, prolixaque mate-
ries simultatum suppeditatur, nisi prævenian-
tur, parva enim scintilla sæpe contemta, ma-
gnum excitavit incendium. Curt: obstructis
canalibus undarum, fluxum reprimis, exæstu-
antes non æque facile cohibus aquas.

THES. VIII.

Servandas amicitias fratribus sinceræ, non mi-
nimum proporro prodest, vacare nos honestæ
conversationi, amicorumque procurationi fra-
trum singularibus usibus operantium: Quan-
tum conversatio in informanda vita hominis
valere solet, experientia edocet quilibet no-
strum adtestari, si ita è re esset, posset. Mores
enim induere pessimorum eos animadvertisimus,
qui horum se adjungunt societati, quos natu-
ra malos, vitia quibus indulgent, nequissimos
reddunt efficiuntque. *Nam qui cum malis vi-
vunt, adfricant sibi eorum vitia.* Contra vero
morum probitatem, miro modo generat comi-
temque habet pia cunctis commendanda con-
versatio. Facile optimam itaque vitæ instituen-
das rationem addiscunt fratres cum aliis pro-

bis amicis etiam converlantes, qui ut morum quadam varietate à se invicem non dispelluntur, communi cuidam conversationi piæque amicorum imitationi studeant. Hinc & frequens imitatio in mores transit. Hæc fratrum concordia, neque magis firma est, si non benevolentiam nostram in fratribus conjugem, liberos, sacerdos, adfines, benefactores &c. conferamus, nostraque beneficia, in diversissima eorum commoda, quocunque modo valemus, extare velimus.

THES. IX.

Cum non raro adsint adulatores, qui, ut odiā inter concordantes fratres instruant, ei qui præsens est blandiuntur, & cum admiratione laudum ejus sermonem instituunt, quo hic faciliores fictis suis obtestationibus, quibus alteri detrahere student, præbeat aures; ita ex adverso, nec desunt, qui sic sermonem præparant, dum fratrem in discordiam vertere conantur, ut commonefaciant ipsum tot beneficiorum, quæ in fratrem sua munificentia contulerat, quorum ipsum non tantum ingratum debitorem extisse causantur, sed etiam, si ad eminentiorem evectus sit gradum, ejus insolentiam criminantur, scil: dum omnes ejus fortunam & industriam prædicant, facile sit, ut
is

is qui secundis rebus tumet, neglecto fratre,
 cum eximioris sortis hominibus sodalitio jun-
 gatur. Adcommodè ergo Ovid: *Donec eris fe-
 lix, multos numerabis amicos, Tempora si fue-
 rint nubila, solus eris.* Hæc & alia sibi per-
 suadere patiatur, qui suæ fratrisque diffidet con-
 stantiæ, altiorique non perpendit judicio,
 amicorum omnia esse communia, multo ma-
 gis fratribus; Proinde nemo obliviscatur se par-
 ticipem esse, vel fraterni successus, vel infortunii,
 qui nomen veri fratris alias vult sortiri.

THES. X.

Essent adhuc & merito istis plura quædam
 monita, quæ facerent ad fratres in imam
 amicitiam perducendum atq; detinendum, adji-
 cienda, nisi jam laborandum nobis magis esse
 suspicaremur, de facili nimiae in his forte pro-
 lxitatis à te B: L: venia impetranda, quam
 tanto magis me etiamnum impetraturum spe-
 ro, quanto fraternitati, admonitiones non pa-
 rum prosint, servandæ, quæ sui oblita vanis-
 que agitata causis, in simulatum amorem at-
 que potius apertum odium concedit: DEO
 ramen, quas possum maximas rependo gratias,
 quod nec astu, nec dissidiis nostra interturbas-
 ta sit fraternitas, quæ ut decoris honestique me-
 mor semper in posterum sic maneat, est quod

evundem supplices rogamus. De cætero, ex int̄imis cordis penetralibus vovemus, ut concordia in communi vitæ consortio humanæ, usquèquaquè floreat, nullisque præpediatur discordiis, quo recuperata diutissime desiderata atque expetita pace, atque cum exoticis atque indigenis concordes vitam traducemus. Denique devotissimas ad cœlos tendentes manus, succisisque genibus, pia vota pro felicissimo lucecessu atque incolumitate Augustissimi Clementissimique REGIS Nostri CAROLI XII. nuncupaturi sumus, qui inter confertissima hostium tela, in hostili solo pro patriæ salute excubat, exulanter reducturus pacem atque nobis divinitus interceptam, quod receptui a sceleribus canere, vana nostra pectora lævæque nostræ mentes certis indiciis, indignationis atque vindictæ divinæ gnaræ, intermisere. Lovuntur victoriæ pene innumeræ atq; inæstimabiles, ut fretus justissima sua causa, suos hostes fuderit, quarum memores pariter ac variorum nobis præstitorum beneficiorum, hacce gratiarum actione claudimus.

Ps. 40. v. 17.

תָמִיד יְגַדֵּל וְהַזֶּה :

